

מקור המאמר בזהר פרשת חיי שרה דף קלג ע"ב
בגין ירושלים והמקדש קודם קבוץ גלויות

רְבִי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר,
(ישעיה מב) מִי נָתַן לְמֹשֶׁה
יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים הֲלֹא
ה' וְגו'. בֹּא רֵאֵה, מִזְמַן
שֶׁנֶּחֱרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הַבְּרָכוֹת לֹא שׁוֹרוֹת בְּעוֹלָם
וְנִמְנָעוֹת, כְּבִיכּוֹל נִמְנָעוֹת
מִמַּעֲלָה וּמִטָּה, וְכֹל אוֹתָן
שָׂאָר הַדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת
מִתְגַּבְּרוֹת וְהוֹלְכוֹת
וְשׁוֹלְטוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, מִשׁוּם
שֶׁהֵם גָּרְמוּ בַּחֲטָאֵיהֶם.

הַפְּסוּק הַזֶּה אֵין מְתִישְׁבִים
דְּבָרָיו, שְׁכָתוּב מִי נָתַן
לְמֹשֶׁה יַעֲקֹב. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר
מִי נָתַן לְמֹשֶׁה יַעֲקֹב
וְיִשְׂרָאֵל, מָה זֶה חֲטָאנוּ לוֹ?
הֲיֵה צָרִיךְ לִהְיוֹת חֲטָאנוּ לוֹ!
וְאִם אָמַר חֲטָאנוּ לוֹ, מָהוּ
וְלֹא אָבוֹ? וְלֹא אָבִינוּ צָרִיךְ
לִהְיוֹת!

אֱלֹא בְּשַׁעַר שֶׁנֶּחֱרַב
הַמִּקְדָּשׁ וְנִשְׂרַף הַהִיכָל

וְהָעַם הִגְלָה, רְצַתָּה הַשְׁכִּינָה לְהַעֲקֹר מִמְּקוֹמָהּ וְלִלְכֹת
בְּרֵאשׁוֹנָה לְרֹאוֹת אֶת בֵּיתִי וְהִיכְלִי, וְאֶפְקֹד אֶת מְקוֹמוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים
בְּבֵיתִי.

רְבִי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מב) מִי נָתַן לְמֹשֶׁה
יַעֲקֹב (דף קלד ע"א) וְיִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים הֲלֹא יי וְגו'. תָּא
חֲזִי, מִזְמַנָּא דְאַתְחַרְב בֵּי מִקְדָּשָׁא בְּרַכָּאן לָא שְׂרִיין
בְּעַלְמָא וְאַתְמַנְעוּ, כְּבִיכּוֹל אֶתְמַנְעוּ מֵעִילָא וְתַתָּא,
וְכֹל אֵינוֹן שָׂאָר דְרָגִין תַּתָּאין מִתַּתְקַפִּי וְאֲזִלִּי וְשִׁלְטִי
עַלֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל בְּגִין דְּאֵינוֹן גָּרְמוּ בַּחֲבוּבֵיהוּ.

הַאִי קָרָא לָא אֶתִּישְׁבֹן מְלִיָּה דְכָתִיב מִי נָתַן
לְמֹשֶׁה יַעֲקֹב, כִּיּוֹן דְּאָמַר מִי נָתַן לְמֹשֶׁה
יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, מָהוּ חֲטָאנוּ לוֹ, חֲטָאנוּ לוֹ מִיבְעִי
לִיָּה, וְאִי אָמַר חֲטָאנוּ לוֹ, מָאִי וְלֹא אָבוֹ, וְלֹא
אָבִינוּ מִיבְעִי לִיָּה.

אֱלֹא בְּשַׁעַתָּא דְאַתְחַרְב מִקְדָּשָׁא וְאַתְוֹקֵד הִיכְלָא
וְעַמָּא אֶתְגַּלִּי, בְּעֵיָא שְׁכִינְתָּא לְאַתְעַקְרָא
מִדְּוִכְתָּהּ וְלִמִּיתָהּ עַמְהוֹן בְּגִלוֹתָא, אָמְרָה אִיהָךְ
בְּקִדְמִיתָא לְמַחְמִי בֵיתִאי וְהִיכְלָאי וְאַפְקוֹד עַל דְּוִכְתִּי
דְּכַהְנֵי וְלִיוָאי דְּהוּוּ פְּלַחוּן בְּבֵיתִאי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּהֵימָן שֶׁעָתָא אִסְתַּכְּלַת כְּנֶסֶת
 שָׁעָה הִסְתַּכְּלָה כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל לְמַעַל וּרְאָתָה אֶת
 בַּעֲלָהּ מִסְתַּלֵּק מִמֶּנָּה
 לְמַעַל לְמַעַל לְמַעַל יֵרְדָה
 לְמָטָה, נִכְנְסָה לְבֵית
 וְהִסְתַּכְּלָה בְּכָל אוֹתָם
 הַמְקוּמוֹת, וְנִשְׁמַע קוֹל
 לְמַעַל לְמַעַל, וְנִשְׁמַע קוֹל
 לְמָטָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ירמיה לא)
 קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי
 תַמְרוּרִים רָחַל מִבְּכָה עַל
 בְּנֵיהֶם וְגו', וּבְאֵרוֹה.

כִּיֹּן שְׁנִכְנְסָה לְגָלוּת,
 הִסְתַּכְּלָה עַל הָעַם, וּרְאָתָה
 שְׂדוּחֻקִּים אוֹתָם וְרוֹמְסִים
 אוֹתָם בְּגָלוּת בֵּין רַגְלֵי שְׂאֵר
 הָעַמִּים. אִזְ אָמְרָה: (ישעיה מב)
 מִי נָתַן לְמִשְׁפָּה יַעֲקֹב וְגו'.
 וְהֵם אוֹמְרִים: הֲלֹא ה' זֶה
 חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אוֹמְרָת:
 וְלֹא אָבוּ בְדַרְכֵי הַלֹּךְ וְלֹא
 שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

וּבְשָׁעָה שֶׁעָתִיד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְפָקֵד אֶת עַמּוֹ,
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל תָּשׁוּב מִן
 הַגָּלוּת בְּרֵאשׁוֹנָה. [אומר לה הקדוש ברוך הוא]:
 וַיֹּאמֶר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: קוֹמִי מִן הָעֶפֶר. הִיא שָׁבָה וְאוֹמְרָת: לְאִיזָה מְקוֹם אֵלַי? בֵּיתִי
 חָרַב, וְהִיכְלִי נִשְׂרַף בָּאֵשׁ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּהֵימָן שֶׁעָתָא אִסְתַּכְּלַת כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל לְעֵילָא וְחַמָּאת דְּבַעֲלָה אִסְתַּלֵּק מִמֶּנָּה
 לְעֵילָא לְעֵילָא, נְחַתַת לְתַתָּא עָאלַת בְּבֵיתָא
 וְאִסְתַּכְּלַת בְּכָל אֵינוֹן דְּוִכְתִּי, וְאִשְׁתַּמַּע קָלָא לְעֵילָא
 לְעֵילָא וְאִשְׁתַּמַּע קָלָא לְתַתָּא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (ירמיה)
 קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחַל מִבְּכָה
 עַל בְּנֵיהֶם וְגו' וְאוֹקְמוּהָ.

כִּיֹּן דְעָאלַת בְּגָלוּתָא אִסְתַּכְּלַת בְּעַמָּא וְחַמָּאת
 דְּדַחֲקֵי לֹזַן וְרַמְסֵי לֹזַן בְּגָלוּתָא בֵּין רַגְלֵיהוּ
 דְשְׂאֵר עַמִּין, כִּדִּין אָמְרַת (ישעיה מב) מִי נָתַן לְמִשְׁפָּה
 יַעֲקֹב וְגו'. וְאֵינוֹן אָמְרִין הֲלֹא יי זֶה חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא
 אָמְרַת וְלֹא אָבוּ בְדַרְכֵי הַלֹּךְ וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

וּבְשָׁעָתָא דְזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַפְקֵד עַל
 עַמִּיהָ, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל תִּיתּוּב מִן גָּלוּתָא
 בְּקִדְמִיתָא (אמר ליה קדשא בריך הוא) תִּיתֵךְ לְבֵיתָא, בְּגִין דְּבֵית
 הַמְּקֻדָּשׁ יִתְבַּנֵּי בְּקִדְמִיתָא, וַיִּימָא לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא קוֹמִי מִעֶפְרָא. הִיא תָּבַת וְאָמְרָה לְאֵן אֶתֶר
 אֵיתֵךְ, בֵּיתָאִי חָרַב הִיכְלִי אֶתּוֹקֵד בְּנוֹרָא.

וְהִיכְלִי לְבֵית כְּדִי שְׁבִית הַמְּקֻדָּשׁ יִבְנֶה בְּהִתְחַלָּה.
 וַיֹּאמֶר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: קוֹמִי מִן הָעֶפֶר. הִיא שָׁבָה וְאוֹמְרָת: לְאִיזָה מְקוֹם אֵלַי? בֵּיתִי
 חָרַב, וְהִיכְלִי נִשְׂרַף בָּאֵשׁ.

עַד שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יִבְנֶה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 בְּרֵאשׁוֹנָה וַיִּתְקִין אֶת
 הַהֵיכָל וַיִּבְנֶה אֶת קִרְיַת
 יְרוּשָׁלַיִם, וְאַחַר כֵּן יָקִים
 אוֹתָהּ מִן הָעֶפְרָי. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 (תהלים קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה'
 וְגו'. בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם
 בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן נִדְחֵי
 יִשְׂרָאֵל יִכְנָסוּ. וַיֹּאמֶר לָהּ:
 (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרִי מֵעֶפְרָי קוֹמִי
 שְׁבִי יְרוּשָׁלַם וְגו'. וַיִּכְנָסוּ
 אֶת גְּלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה' -
 בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן - נִדְחֵי

עַד יִקְדָּשׁא בְּרוּךְ הוּא יִבְנֵי בֵי מִקְדָּשׁא בְּקִדְמִיתָא
 וַיִּתְקִין הֵיכְלָא וַיִּבְנֵי קִרְתָּא דִירוּשָׁלַם, וְלִבְתָּר
 יוֹקִים לָהּ מֵעֶפְרָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים קמז) בּוֹנֵה
 יְרוּשָׁלַיִם יי וְגו'. בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם בְּקִדְמִיתָא וְלִבְתָּר
 נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָסוּ, וַיֹּאמֶר לָהּ (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרִי מֵעֶפְרָר
 קוֹמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. וַיִּתְכַנְּשׁוּ גְלוֹתֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל.
 הָדָא הוּא דְכָתִיב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי, בְּקִדְמִיתָא,
 וְלִבְתָּר נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָסוּ. וְכִדִּין הָרוּפָא לְשִׁבּוּרֵי לֵב
 וּמְחַבְּשׁ לְעַצְבוֹתָם דָּא תַחֲיִית הַמַּתִּים. וְכָתִיב, (יחזקאל
 12) וְאֵת רוּחֵי אֲתוֹן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי
 תִּלְכוּ וְגו'. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

יִשְׂרָאֵל יִכְנָסוּ. וְאֵז הָרוּפָא לְשִׁבּוּרֵי לֵב וּמְחַבְּשׁ לְעַצְבוֹתָם, זֶה תַחֲיִית הַמַּתִּים, וְכָתוּב (יחזקאל
 12) וְאֵת רוּחֵי אֲתוֹן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְגו'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

סֵפֶר אוֹר הַזֹּהָר (עמוד 335)

יב) הַשֶּׁבַע סְפִירוֹת עֵילָאִין הֵם נִתְגַּלּוּ לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי, וְגַלּוּ לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל פִּיהֶם
 עָשָׂה תְקוּנֵי הַזֹּהָר.

הַשֶּׁבַע סְפִירוֹת עֵילָאִין הֵם נִתְגַּלּוּ לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי, וְגַלּוּ לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל פִּיהֶם עָשָׂה תְקוּנֵי
 הַזֹּהָר. (מִדְרָשׁ פְּנִיחָס, רַבֵּי פְּנִיחָס מִקְאָרִיז וצ"ל, קוֹנְטְרַס א' אוֹת י"ד)

יג) כָּל פְּנִימִית בַּתּוֹרָה נִתְגַּלּוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. דְּהֵינּוּ, כָּל סֵפֶר הַזֹּהָר וְתְקוּנִים וְכָל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ
 זֵלִ"ה.

כָּל דְּבַר יֵשׁ חִיצוֹנִית וּפְנִימִית. וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא פְּנִימִית הָעוֹלָם. וְחוּץ לְאֶרֶץ, הוּא חִיצוֹנִית הָעוֹלָם.
 וְכֵן בַּתּוֹרָה, יֵשׁ חִיצוֹנִית הַתּוֹרָה, וּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל כֵּן, כָּל פְּנִימִית בַּתּוֹרָה נִתְגַּלּוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
 דְּהֵינּוּ, כָּל סֵפֶר הַזֹּהָר וְתְקוּנִים וְכָל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

(מִדְרָשׁ פְּנִיחָס, רַבֵּי פְּנִיחָס מִקְאָרִיז וצ"ל, קוֹנְטְרַס ג' אוֹת ד')

